EDITORIAL

Paisatges canviants

Els paisatges són vius, es transformen al llarg del temps, per dinàmiques que van dels processos del cicle natural i a l'acció de l'home, que l'adapta a les seves necessitats i li forneix fesonomies canviants i utilitàries.

Si, en un viatge pel túnel del temps, que ens permeten fer les fotografies de fa només cent anys, admirem els turons i els bancals de secà del terme d'Argentona, constatarem que tot eren vinyes. Lluny, doncs, d'aquesta febre conservacionista i potenciadora del bosc que ens afecta avui dia. El vi, per raons que s'expliquen en els articles del present número, va convertir-se en un negoci puixant, gràcies, en part, a les desgràcies que la fil·loxera va escampar per terres occitanes i franceses. Fa goig de veure en les fotografies el territori tan ben dibuixat per l'acció de l'home. Els incendis forestals eren pura quimera, tot i que n'hi havia, senzillament perquè poca cosa hi havia per cremar, si no eren els sarments, per costes i sotaboscos.

Va arribar també, ara fa més d'un segle, la ruïna de la fil·loxera i, progressivament, la dedicació de les terres va anar canviant. Unes esdevingueren ermes, perquè llevat de la vinya, res hi alçava el cap; en d'altres, es provà de diversificar els conreus de secà, però no donaven per viure i la mà d'obra es llogava a Mataró i els tenia com un complement de supervivència.

El territori va anar fent la viu-viu fins que, a la dècada dels seixanta, aparegué la febre de les segones residències. Fou llavors que, per les faldes de molts racons del terme, proliferaren com bolets, mai tan ben dit, les urbanitzacions. I el que no s'omplia de cases, es deixava replantar, de manera natural, pel bosc i, així, el pulmó natural creixia per agombolar "sanament" el creixement urbà de la vila.

Ara, el paisatge, el que s'ha salvat de l'especulació immobiliària, miris cap on miris, i és d'agrair, no cal pas dir-ho, es dominat per tofes de verd, immenses catifes que engoleixen el territori que no és fressat pels humans. Fa bonic, el protegim i ens en servim saludablement, però ben segur que caldria cercar un nou reequilibri, en el qual la vinya tornés a tenir-hi un paper destacat. Sembla que bufen bon vents, en aquest sentit, al Vallès i al Maresme, noves superfícies plantades de vinya reticulen el paisatge, el fan bategar amb pols humà i en diversifiquen el cromatisme. En definitiva, les noves vinyes augmenten la qualitat paisatgística i ajuden a recuperar la memòria històrica. Els vins tornen a tenir mercat. Bufen bons vents i pot ser que el paisatge visqui canvis a favor d'una nova ordenació i una bona gestió del territori. Tant de bo.

SUMARI

Fonts 20 ■ Octubre 2004

Notícies i actualitat pàg. 4

DOSSIER:

ORIOL MARFÀ i PAGÈS
La vinya i el seu encaix en el medi rural argentoní d'avui pàg. 5

LLUÍS SERRA
Del vi i de la vinya pàg. 9

JOSEP LLADÓ
La fil·loxera i Bonaventura Castellet pàg. 11

FRANCESC LLADÓ
La pedregada del 1893 pàg. 13

FRANCESC RODON BRECONS
A l'Aixernador, sota el lema de "Coneguem la verema 1984" pàg. 15

JOAN PANNON FARRÉ
La verema de 2004 i la recuperació de la memòria històrica i patrimonial pàg. 19

Ma JOSEP CASTILLO
Llibres a raig pàg. 23

AIGUA CLARA
Cara i Creu pàg. 25

ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL D'ARGENTONA
Plaça de l'Església, 4 1r
ARGENTONA

Tel. i fax 93 797 27 32
correu: noguerasm@diba.es

Horari d'atenció al públic:
Dilluns, dimecres i divendres de 10h a 14 h
dimarts i dijous de 5'30h a 8'30h de la tarda
I els primers dissabtes de cada mes de 10 a 14 h.

CENTRE D'ESTUDIS ARGENTONINS Jaume Clavell

Amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Argentona

Edita: Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell • Arxiu Municipal, Casa Gòtica, plaça de l'Església, 4 1r. 08310 Argentona (El Maresme) • Tel. 93 797 27 32 - Fax. 93 756 05 82 • *Disseny:* Salvador Calafell • *Impressió:* La Impremta d'Argentona • *Dipòsit Legal:* B-50085-99 • *Coordinador butlletí:* Francesc Villà • *Consell de redacció:* Llorenç Soldevila, Cristina Villa, Maria Josep Castillo, Oriol Calvo, Julià Lladó, Enric Subinyà i Francesc Lladó.

Portada: La verema a can Prats d'Òrrius.

Els articles publicats a fonts expressen solament l'opinió dels seus autors.